

WHITEPAPER **DIWI**

Samen bouwen we aan een datagedreven basis voor wonen in Nederland.

© Phinion - Mei 2025

INTRODUCTIE

In 2024 is in samenwerking met VNG Realisatie, VNG Transport en Leefomgeving en 35 koplopergemeenten DIWI ontwikkeld, de Datahub Interne Woningbouw Informatie. Deze software betekent een grote stap vooruit op het gebied van datagedreven werken bij de ontwikkeling van de woningbouw. Hierdoor wordt gemeenten veel werk uit handen genomen en kan efficiënt tussen verschillende gemeenten worden samengewerkt.

- **Woningbouwontwikkeling wordt een stuk overzichtelijker en efficiënter dankzij DIWI.** De software is een tool die gebruikt wordt voor het dagelijks werk. Van initiatief tot oplevering wordt de bouwstroom met alle processtappen bijgehouden door projectleiders en betrokken stafafdelingen.
- **DIWI zorgt ervoor dat alle bouw informatie gestructureerd wordt opgeslagen.** Informatie over bijvoorbeeld knelpunten, planningen, bouwprogramma's en woningaantallen en -eigenschappen worden centraal opgeslagen. Hierdoor zijn deze direct beschikbaar en hoeven deze niet langer bij elkaar gezocht te worden uit versnipperde bronnen. Dit bespaart veel tijd bij het uitzoeken van informatie voor bijvoorbeeld raadsvragen, bouwpartners en provincies.
- **DIWI maakt analyse eenvoudig met visuele dashboards.** Naast een aantal standaard dashboardcomponenten bevat de omgeving de mogelijkheid om rapportages op maat samen te stellen voor de interne stakeholders, zoals de Beleidsadviseur Wonen, Wethouder of de Gemeenteraad.
- **DIWI maakt data-uitwisseling makkelijk.** De omgeving is ontworpen als een open systeem. Gegevens kunnen gemakkelijk geïmporteerd en geëxporteerd worden via Excel en GeoJSON bestanden. Daarnaast bevat het standaard conversies voor verschillende provincies waarmee aanlevering met een druk op de knop plaatsvindt. Ook integraties met basisregistraties zoals de BRK en de BAG maar ook met gemeentelijke VTH-systemen en zaaksystemen zijn mogelijk.
- **DIWI is klaar voor de toekomst.** De ontwikkeling van DIWI loopt mee met de landelijke ontwikkelingen en verwachtingen van gemeenten. In 2025 wordt de Basisset 2.0 geïntegreerd in het standaard datamodel en wordt de software verder uitgebouwd om de juiste stuurinformatie aan te leveren aan regio- en versnellingstafels. Dit omvat de vastlegging van de publieke en private bouwstromen (PPM) in processchema's waardoor knelpunten inzichtelijk worden en duidelijk wordt waar versneld kan worden door bijvoorbeeld parallel te plannen.

De DIWI software is begin 2025 succesvol opgeleverd en wordt actief gebruikt door een groot aantal koplopergemeenten. Onderweg is duidelijk geworden dat gemeenten nog veel wensen hebben en er nog vele stappen te maken zijn. Daarom heeft de VNG er voor gekozen om de software in de markt te zetten.

Phinion heeft er als ontwikkelende partij voor gekozen dit op te pakken en verder te ontwikkelen. Dit doen we door middel van een community model, waarbij de gemeenten de kosten voor ontwikkeling delen en samen de vruchten plukken van de resultaten. De actieve participatie van gemeenten heeft bijgedragen aan het succes van het voorgaande traject en dit willen we graag voortzetten.

DE VOORDELEN

GEBRUIKSVRIENDELIJKE SOFTWARE

De software is ontwikkeld vanuit de behoeften van diverse gebruikers. De beheermodule is ontwikkeld om de Beleidsadviseur Wonen te faciliteren in het doorvoeren van wijzigingen in de projectplanning en projectdetails. De dashboards zijn ontworpen om de Gemeenteraad de juiste inzichten te geven. De export module sluit naadloos aan op de informatiebehoefte en datastructuur van externe stakeholders, zoals de provincie.

DIWI MAAKT REALISTISCH PLANNEN MOGELIJK

De projectregistratie bevat een projecttijslijn met fasen waarin gerealiseerde en verwachte mijlpalen vastgelegd worden, zoals verwachte vergunningverlening en start bouw. Deze worden gedurende het project aangepast en de wijzigingshistorie wordt bijgehouden. Deze projectfasen worden in 2025 uitgebreid met meer gedetailleerde processtappen en afhankelijkheden in de publieke en private bouwstroom. Op basis hiervan kan door middel van patroonherkenning datagedreven voorspellingen gemaakt worden over de verwachte doorlooptijd.

DIWI BORG DE DATAKWALITEIT

Op verschillende niveaus wordt de data-invoer gecontroleerd door de software. Het basis datamodel is ingericht volgens de Basisset 1.0 met controles op de bijbehorende voorwaarden. Gebruikers kunnen geen data invoeren in strijd met deze afspraken. De software loopt mee met nieuwe afspraken, zoals de Basisset 2.0 en het Dataprotocol.

Aanvullend definiëren gemeenten hun eigen plusvelden op basis van hun individuele informatiebehoefte. In deze definitie worden ook kwaliteitseisen geborgd en afgedwongen bij de data-invoer. Tenslotte wordt bij iedere provinciale export de data gecontroleerd op specifieke kwaliteitseisen per provincie.

CORRECTE RUIMTELIJKE INVULLING VAN ONTWIKKELLOCATIES

DIWI koppelt met diverse basisregistraties in het ruimtelijk domein om de vastlegging van de projectlocaties correct en accuraat plaats te laten vinden. Intekenen gebeurt op basis van Kadastrale percelen met ondersteuning van BAG-panden en -verblijfsobjecten. Daarnaast komen aanvullende kaartlagen beschikbaar uit onder andere de BGT en de BOR.

De koppelingen borgen dat de intekening up-to-date blijft: Bij wijzigingen in de basisregistraties loopt de geografische koppeling automatisch mee. Gedurende de projectvoortgang kan de intekening ook steeds accurater plaatsvinden. Daarnaast worden aanvullende kwaliteitscontroles toegevoegd, zoals een eindcontrole op het aantal gemuteerde adressen in de BAG ten aanzien van de woningaantallen in DIWI.

EENVOUDIGE UITWISSELING VAN GEGEVENS

Volgens interbestuurlijke afspraken leveren gemeenten tweemaal per jaar hun woningbouwplannen aan bij de provincie. Dit proces kost gemeenten nu veel tijd, omdat het handmatig gebeurt. Dit maakt het ook foutgevoelig. DIWI ondersteunt koppelingen en uitwisselingsformaten van de meeste Nederlandse provincies. Wijzigingen in de afspraken met provincies worden ook doorlopend in DIWI verwerkt. Hierdoor kunnen gemeenten de data-aanlevering met één druk op de knop regelen binnen de gevraagde datakwaliteitseisen.

DIWI BIEDT OVERZICHTELIJKE DASHBOARDS

Voor diverse stakeholders bevat DIWI een aantal standaard dashboards met overzichtelijke informatie op basis van gebruikerstype en toegangsrechten. Voor de Regisseur Woningbouw en Beleidsadviseur Wonen zijn er detaildashboards op totaal- én projectniveau aanwezig om de bouwstroom aan te sturen. Voor de Gemeenteraad en Wethouders zijn er speciale dashboards waarin vertrouwelijke informatie juist geaggregeerd wordt weergegeven, maar wel met de juiste informatie om te sturen op doelstellingen.

- **Programmeerbare doelstellingen:** De gemeentelijke doelstellingen zijn op maat programmeerbaar en worden weergegeven in de dashboards. Hiermee is zichtbaar wanneer doelstellingen gehaald gaan worden en welke projecten hier aan bijdragen. Dit geeft inzicht om te sturen.

- **Programmeerbare dashboards:** Naast de standaardcomponenten heeft DIWI ook configureerbare onderdelen. Hiermee kunnen dashboards op maat gemaakt worden. Tenslotte kan een maatwerk dashboard samengesteld worden door verschillende componenten in een blueprint te zetten.

INTEGRATIE MET GEMEENTELIJKE SYSTEMEN

DIWI ondersteunt standaardkoppelingen met gemeentelijke basisadministraties en landelijke voorzieningen. Daarnaast heeft DIWI een generiek koppelvlak om aan te sluiten op gemeentelijke systemen zoals VTH-systemen en zaaksystemen. Tenslotte heeft DIWI een aantal open standaarden om informatie-invoer en -uitvoer gemakkelijk te maken.

Plangegevens kunnen via Excel of GeoJSON worden uitgewisseld. Dit kan in de omgeving zelf of via API's waarmee integratie met dataplatformen, zoals Data Lakes en Data Warehouses, eenvoudig wordt.

DIWI GEEFT INFORMATIE UNIEKE CODES

DIWI geeft aan alle informatie zogenaamde GUIDs. Dit zijn globaal unieke ID's die nergens anders voorkomen. Zo zijn de codes voor projecten en onderdelen altijd uniek en kan informatie tussen gemeenten uitgewisseld en samengevoegd worden zonder het risico van overlap of ambiguïteit in de data.

VOOR WIE IS DIWI BEDOELD?

DIWI is primair ontwikkeld voor gemeenten om de gehele bouwstroom te registreren, te monitoren en aan te sturen. Secundair is het bedoeld om externe partijen eenvoudig te voorzien van de benodigde informatie. Denk daarbij aan de bouwpartners, die met de recente ontwikkelingen op het gebied van Publiek Private Monitoring (PPM) steeds belangrijker worden.

GEMEENTELIJKE STAKEHOLDERS

DIWI is primair bedoeld voor interne stakeholders. Hierbij kunt u denken aan:

- **Gemeenteraad:** Met een speciaal ingericht dashboard zijn raadsleden altijd op de hoogte. Dit maakt een hoop raadsvragen overbodig.
- **College van Burgemeester en Wethouders:** Zij krijgen inzicht in de actuele cijfers en ontwikkelingen, waardoor besluitvorming sneller en beter geïnformeerd plaats vindt.
- **Team en programmamanagers:** DIWI zorgt voor een integrale vastlegging over de gehele bouwstroom met inzicht in de historische wijzigingen. Hiermee kunnen managers optimaal sturen op

projectfasen en personele bezetting.

- **Beleidsadviseurs Wonen en Bouwregisseur:** Voor deze stakeholders bespaart DIWI een hoop tijd in het beheren van projectinformatie en het aanleveren van informatie aan de Gemeenteraad en Provincies.
- **Projectleiders woningbouwontwikkelingen:** De specifieke projectgegevens zijn altijd en overal beschikbaar en gemakkelijk te vinden. De software geeft een seintje wanneer er een mijlpaal in zicht komt en actie nodig is. Dit maakt hun werk makkelijker en de informatie accurater.
- **Medewerkers van stafafdelingen:** Rollen als Vergunningverlener, Stedenbouwkundige, Adviseur Mobiliteit en RO-ers worden betrokken in projecten in de voor hun relevante projectfasen. Zij krijgen inzicht in alle ontwikkelingen in voorgaande projectfasen. Aangevuld met koppelingen naar hun eigen VTH systeem krijgen zij alle informatie die zij nodig hebben.
- **Medewerkers Bouw- en Woningtoezicht:** Bij uitvoering van het project zijn alle voorgaande afspraken in bijvoorbeeld de anterieure overeenkomst zichtbaar. Bij oplevering kunnen zij goed controleren of aan alle afspraken is voldaan.

EXTERNE STAKEHOLDERS

DIWI is secundair bedoeld voor externe stakeholders, hierbij kunt u denken aan:

- **Het Rijk en Provincies:** DIWI controleert de gegevens op de gestelde kwaliteitseisen voor de provincie waar de gemeente onderdeel van is en levert de informatie aan via een geautomatiseerd proces. Dit voorkomt fouten en verbetert de datakwaliteit.
- **Regio- en versnellingstafels:** Naar regio- en versnellingstafels stuurt DIWI dezelfde gegevens als naar Rijk en Provincies maar dan met andere accenten. De focus ligt meer op de sleutelprojecten, processtappen, knelpunten en mogelijkheden tot versnellen.
- **Bouwpartners:** Voor het Publiek Private Monitoring (PPM) initiatief geeft DIWI de ruimte om zowel de gemeentelijke processtroom als de processtromen van ontwikkelaars te beheren. Deze partijen kunnen als externe gebruiker toegelaten worden tot projecten en hun informatie bijhouden voor de gemeente.
- **Inwoners en belanghebbenden:** DIWI biedt de mogelijkheid tot een publiek dashboard dat inwoners informeert, maar ook andere belanghebbenden, zoals beheerders van nutsvoorzieningen en infrastructuur. Hiermee draagt het bij aan de transparantie van gemeenten.

HOE MAAK IK GEBRUIK VAN DIWI?

DIWI is initieel ontwikkeld door Phinion in opdracht van de VNG. Begin 2024 is de software ontwikkeling

gestart in samenwerking met een koplopergroep van 35 gemeenten. Deze is in 3 fasen gebouwd en de definitieve oplevering is op 1 juli 2025. Gedurende het traject is DIWI een veel groter succes geworden dan initieel voorzien. Daarom heeft de VNG een onderzoek uitgevoerd naar de beste wijze van opschaling. Als resultaat heeft de VNG besloten de regierol op zich te pakken voor de ontwikkelde datastandaard. Deze wordt verder landelijk uitgerold tot mogelijk een basisregistratie met een landelijke voorziening.

Onderdeel van het besluit van de VNG is ook om het software-onderdeel beschikbaar te stellen aan de markt, mede omdat er meerdere marktpartijen aanwezig zijn. Phinion kiest ervoor om de software te hosten en door te ontwikkelen voor gemeenten. Dit geven wij vorm in een samenwerkingsverband met gemeenten door middel van co-creatie.

HET SAMENWERKINGSVERBAND

Omdat de samenwerking met de 35 koplopergemeenten en diverse publieke partijen centraal heeft gestaan in het succes van DIWI, zal Phinion deze vorm voortzetten. Hiermee zien wij af van een volledig commercieel model, maar kiezen wij voor een samenwerking met inspraak van gemeenten op de doorontwikkeling en transparante verantwoording van de kosten en baten.

Om de instap gemakkelijk te maken voor gemeenten wordt dit eerst vormgegeven in contractuele afspraken, met de mogelijkheid om het initiatief later in te brengen in een vereniging. Hoe werkt dit?

Deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage, afhankelijk van het aantal inwoners. Dit bevat een onderdeel voor het hosten van de software en de algemene kosten voor onder andere support en het regisseren van de ontwikkeling. Daarnaast is er een specifiek onderdeel dat gereserveerd wordt in een ontwikkelingsbudget. Dit budget wordt uitsluitend gebruikt voor de doorontwikkeling van de software.

Phinion haalt de wensen op bij gebruikers en de gemeenten stellen de ontwikkelagenda vast, mogelijk in de vorm van een gebruikersvereniging. Deze deelname is vrijwillig. Niet alle gemeenten hoeven hier actief aan deel te nemen. Phinion rapporteert doorlopend op de voortgang van de ontwikkeling en de gebruikte uren.

Alle ontwikkelde software wordt voor iedereen beschikbaar gesteld. Er wordt geen onderscheid gemaakt in versies of modules. Gemeentes kunnen op eigen initiatief extra functionaliteiten laten ontwikkelen. Ook hiervoor geldt in de basis dat deze voor alle gemeenten beschikbaar komen. Losstaand is wel de mogelijkheid voor maatwerk dienstverlening of integraties met gemeentelijke systemen.

KOSTENMODEL

De jaarlijkse bijdrage bestaat uit 3 onderdelen: Een bedrag voor hosting van de software (25%), een bedrag voor uitvoering, ondersteuning en projectleiding (25%) en een bedrag exclusief voor het ontwikkelingsbudget (50%). De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Er geldt een minimumbedrag voor gemeenten tot 20.000 inwoners en een maximumbedrag vanaf 100.000 inwoners. Daartussen schaaft het tarief linear met het aantal inwoners.

Dit tarief voorziet in het gebruik van de software in de vorm van een SaaS-model (Software as a Service) en inspraak op de ontwikkelingsagenda. Aanvullend is het mogelijk om op individuele basis extra support, dienstverlening en maatwerkintegratie-inrichtingen in te kopen. Deze zijn optioneel. De software op zichzelf biedt alle mogelijkheden om zelfstandig de vereiste gemeentelijke taken uit te voeren.

OVERIGE FEATURES

- **Software as a Service:** De software wordt in Nederland gehost op eigen serveromgevingen van Phinion. De software is toegankelijk als webapplicatie in de Internet browser zonder beperkingen op hardware of operating system. Er staat geen informatie in de openbare cloud of op omgevingen waarden derde partijen toegang hebben tot de gegevens.
- **Common Ground en NLX:** De software is ingericht volgens deze principes. Dit betekent onder andere dat er een functionele scheiding is in de data laag, applicatie laag en User Interface. De datastructuur wordt blijvend ingericht volgens de open standaarden van de VNG, zoals de Basisset 2.0. De data is ook beschikbaar in deze open formaten zonder technische, operationele of financiële beperkingen.
- **Beveiligde toegang gebruikers:** DIWI stelt de gemeenten in staat om zelf gebruikersbeheer uit te voeren en rechten toe te wijzen aan gebruikers. Toegang verloopt via moderne 2FA standaarden en hoogwaardige beveiligingsstandaarden. Als aanvullende optie bestaat de mogelijkheid om de gemeentelijke single-sign-on te integreren in DIWI.
- **Eigenaarschap en vertrouwelijkheid:** De gemeente blijft te allen tijde eigenaar van de data. Deze data wordt zonder expliciete toestemming nooit gedeeld met derden. Gemeentelijke gebruikers labelen de data op basis van eigenaarschap en vertrouwelijkheid. Deze bepalen wie welke gegevens

kan inzien en aanpassen.

- **AVG en certificeringen:** Phinion is ISO 27001 en ISO 9001 gecertificeerd. Onderdeel hiervan is een gedegen inrichting van de informatiebeveiliging op basis van Nederlandse en Europese wetgeving, waaronder de AVG.
- **GIBIT voorwaarden:** Phinion biedt DIWI aan onder de meest recente versie van de GIBIT voorwaarden, inclusief de indexering van tarieven.

DEELNEMEN, KAN DAT?

Jazeker, sluit u aan bij tientallen gemeenten die u voor gingen! Ga naar <https://phinion.com/contact/> en laat uw gegevens achter, wij nemen dan zo spoedig mogelijk contact met u op.

Uiteraard kunt u voor aanvullende informatie ook vrijblijvend contact met ons opnemen.